

Sygn. akt I ACa 622/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki
Sędzia:	SA Walentyna Łukomska-Drzymała
Sędzia:	SA Alicja Surdy (spr.)
Protokolant	sekr. sądowy Maciej Mazuryk

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2013 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa K. W.

przeciwko (...) w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 31 lipca 2013 r., sygn. akt
I C 202/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego (...)

w W. na rzecz powoda K. W. kwotę 1800 (tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 622/13

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa z powództwa K. W. przeciwko (...) w W. o zadośćuczynienie Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 31 lipca 2013 r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda z tytułu zadośćuczynienia kwotę 87 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2012 r. do dnia zapłaty a w pozostałej części oddalił powództwo. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 2.769,09 zł z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych.

W pozwie z dnia 14 marca 2012r. powód K. W. wniósł

o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego (...) z siedzibą w W. dodatkowo kwoty 87.000 zł tytułem zadośćuczynienia, z odsetkami ustawowymi od dnia 6 maja 2009r.,
a po sprecyzowaniu powództwa, od dnia 17 marca 2012r. tj. po upływie 30 dni od doręczenia pozwanemu odpisu pisma z dnia 13 lutego 2012r., do dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Pozwany (...) z siedzibą w W.

nie uznawał powództwa, wnosił o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

W dniu 25 marca 2008 r. powód K. W. został potrącony przez samochód na przejściu dla pieszych. Kierujący pojazdem, który potrącił powoda, zbiegł z miejsca zdarzenia. Prowadzone w tej sprawie dochodzenie zostało umorzone wobec niewykrycia sprawcy.

Po przewiezieniu z miejsca wypadku do szpitala stwierdzono u powoda ogólne potłuczenia, otarcia skóry twarzy, klatki piersiowej, brzucha oraz lewego kolana i wypisano do domu po trzech dniach. Z uwagi na utrzymujące się dolegliwości bólowe w okolicy miednicy i barku powód ponownie przebywał w szpitalu w okresie od 1 do 3 kwietnia 2008 r. Stwierdzono wówczas zwichnięcie stawu ramiennego lewego, złamanie łopatki prawej, złamanie kości łonowej i kulszowej po stronie prawej oraz wykonano w znieczuleniu ogólnym repozycję stawu ramiennego lewego. Z uwagi na nadal odczuwane dolegliwości kończyny prawej powód ponownie przebywał w szpitalu w okresie od 21 do 26 kwietnia 2010 r. Wykonano u niego artroskopową plastykę więzadła krzyżowego przedniego. Po raz kolejny powód został przyjęty do szpitala w dniu 5 września 2011r. z powodu utrzymującego się nawykowego zwichnięcia barku lewego i chondropatii panewki i ponownie poddany został zabiegowi artroskopowej rekonstrukcji obróbka przedniego z przysyciem torebki. W maju i czerwcu 2008 r., czerwcu i lipcu 2010 r., październiku, listopadzie i grudniu 2012 r. przebył leczenie rehabilitacyjne w poradni.

Dopuszczeni w sprawie biegli z zakresu ortopedii i neurologii stwierdzili, że w wyniku wypadku komunikacyjnego powód doznał zwichnięcia stawu barkowego lewego, powikłane nawykowym zwichnięciem stawu i chondropatią panewki, urazu stawu kolanowego prawego z uszkodzeniem więzadeł ACL i MM, złamania łopatki, złamania miednicy z przerwaniem obręczy biodrowej w odcinku przednim. W chwili obecnej następczym skutkiem doznanych urazów jest widoczne zniekształcenie lewego barku związane z zanikami mięśniowymi obręczy barkowej po stronie lewej, ograniczenie ruchomości tego stawu w zakresie rotacji wewnętrznej i zewnętrznej, osłabienie siły lewej kończyny górnej z osłabieniem czucia na bocznej stronie lewego barku. Uszkodzenie aparatu więzadłowo-torebkowego doprowadziło do zwichnięcia stawu barkowego z uciskiem na górną część splotu barkowego i następczym zanikiem mięśnia naramiennego oraz obłego większego i mniejszego. W zakresie prawego kolana stwierdzono osłabienie czucia powierzchownego na bocznej stronie prawej goleni, deficyt zgięcia prawego kolana i niewielki zanik mięśnia czworogłowego prawego uda. Z uwagi na upływ czasu biegli uznali, że istniejące uszkodzenia są utrwalone. Trwały uszczerbek na zdrowiu z punktu widzenia ortopedycznego wynosi 22% a neurologicznego 13%. Powód ma nadal ograniczoną sprawność ruchową lewej kończyny górnej i osłabienie czucia w zakresie unerwienia przez lewy nerw pachowy. Z biegiem czasu dochodzić będzie do pogłębiania się rozwoju pourazowych zmian zwyrodnieniowych. Powód ma ograniczenia w wykonywaniu cięższych prac fizycznych, są przeciwwskazania do dźwigania powyżej 10 kg. Zaburzona sprawność ruchowa i osłabienie czucia ma charakter trwały i nieodwracalny.

Po opuszczeniu szpitala z uwagi na złamaną miednicę przez 2 miesiące powód był unieruchomiony w łóżku, miał zakaz chodzenia. Wszelką opiekę nad powodem świadczyła matka. Po tym okresie powód powoli przy pomocy kul zaczął poruszać się po domu, a w okresie późniejszym rozpoczął rehabilitację. Wypadek, w którym uczestniczył powód i jego konsekwencje w postaci długotrwałego okresu leczenia, rehabilitacji spowodowały u niego wystąpienie trudności psychicznych pod postacią objawów zespołu stresu pourazowego, które manifestowały się reakcjami lęku i unikania sytuacji kojarzących się z wypadkiem, poczuciem zmniejszonej wydolności fizycznej, chwiejnością emocjonalną, poczuciem żalu i krzywdy z powodu konieczności odłożenia planów studiowania, poczuciem dyskomfortu z

powodu pozostawania przez dłuższy czas na utrzymaniu matki. Cierpienia psychiczne powodowane wystąpieniem pourazowych zaburzeń stresowych trwały do 2 lat. Początkowo miały charakter umiarkowany a z tendencją malejącą wraz z upływem czasu. Rokowania, co do stanu zdrowia psychicznego są poprawne, przy czym powód nadal odczuwa dyskomfort psychiczny z powodu ograniczeń fizycznych, czuje się mniej sprawny i wydolny fizycznie, mniej atrakcyjny jako mężczyzna.

W chwili wypadku powód był studentem III roku studiów (...) w C. na kierunku (...). Ukończył studia licencjackie. Z uwagi na okres leczenia nie kontynuował nauki na studiach magisterskich. W chwili obecnej powód pracuje w firmie ochroniarskiej, zarabia około 1.000 zł netto, nadal pozostaje pod kontrolą lekarza ortopedy i rehabilitanta. Pozwany po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 13.000 zł.

Roszczenie powoda, którego podstawę stanowi art. 455 § 1 k.c. jest uzasadnione.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego podkreśla kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, które z jednej strony ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, z drugiej zaś nie może być źródłem wzbogacenia (vide orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 r. II CSK 78/08 oraz z dnia 4 lutego 2008 r. III KK 349/07). Proces określenia kwoty zadośćuczynienia nie jest oparty na sztywnych schematach. W tym zakresie ustawodawca pozostawia swobodę uznaniu sędziowskiemu (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2005 r. II KK54/05), jednakże ustalając sumę zadośćuczynienia sąd każdorazowo winien mieć na względzie okoliczności konkretnej sprawy, a przede wszystkim zakres cierpień, również tych, które będą doznawane w przyszłości, trwały uszczerbek na zdrowiu (jako czynnik pomocniczy), przebieg leczenia, rodzaj niepełnosprawności, wiek poszkodowanego, a także możliwości zawodowe, zarobkowe po wypadku i sytuację bytową (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 r. V CSK 245/07).

W realiach sprawy stwierdzić należy, że następstwa zdarzenia z dnia 28 marca 2008 r. w sposób dotkliwy wpłynęły na życie powoda, wywołały znaczne cierpienia powoda, które, choć w mniejszym nasileniu, występują nadal. Przez ponad 2 miesiące od wypadku powód pozostawał osobą leżącą. W tym czasie nie mógł wstać, usiąść czy nawet przekręcić się na łóżku z uwagi na złamaną miednicę. Dużym dyskomfortem była też konieczność korzystania w tym okresie z pomocy innych osób przy czynnościach życia codziennego. Po tym okresie, i kolejnej operacji kolana, powód ponownie doznawał znacznych ograniczeń i dolegliwości. Nogę miał zaopatrzoną w stabilizator, poruszał się przy pomocy kul łokciowych. Powód przeszedł trzy zabiegi operacyjne, przy czym po każdym z nich odczuwał znaczne dolegliwości bólowe. Te cierpienia fizyczne, choć w mniejszym natężeniu utrzymywały się również w okresie późniejszym, gdy powód poruszał się o kulach, a obecnie utrzymują się okresowo. Leczenie usprawniające trwa do chwili obecnej i jest wymagane nadal w celu utrzymania istniejącego stanu zdrowia. Powód ma trwałe uszkodzenie splotu barkowego, co w praktyce przekłada się na zaburzenie funkcji lewej ręki, z czym wiąże się „męczenie się” tej kończyny oraz istotne ograniczenia przy wykonywaniu cięższych prac fizycznych. Deficyt zgięcia prawego kolana również wyklucza większe wysiłki fizyczne oraz ogranicza codzienną aktywność ruchową powoda.

Doznane urazy były ponadto źródłem cierpień psychicznych powoda. Powód, który w chwili wypadku miał 22 lata, czuł się bardzo skrępowany tym, że początkowo personel medyczny a później rodzina musiała pomagać mu w toalecie, że musiał potrzeby fizjologiczne załatwiać w basen czy kaczkę. Dotkliwie odczuł, że z młodego, zdrowego człowieka na okres co najmniej kilku miesięcy zamienił się w osobę zależną w każdym aspekcie życia od pomocy innych osób. Nadal ma świadomość swojej niepełnosprawności, wstydzi się własnego wyglądu, zwłaszcza widocznego zniekształcenia lewego barku i zaniku masy mięśniowej obręczy barkowej. W okresie letnim stara się ukrywać ten defekt, czuje się mniej atrakcyjny. Kolejnym źródłem cierpienia były problemy z kontynuowaniem nauki. Z uwagi na

chorobę i leczenie powód z opóźnieniem ukończył studia licencjackie. Choroba uniemożliwiła mu również kontynuację nauki bezpośrednio po licencjacie. Z upływem czasu powodowi coraz trudniej jest podjąć decyzję o dalszej kontynuacji nauki, przy czym wpływ na to ma nie tylko przerwa w nauce i stan zdrowia, ale również brak środków finansowych na naukę w innym mieście. Powód nie może liczyć na pomoc finansową rodziców. Powód ma wątpliwości czy poradzi sobie w życiu, obawia się, że z uwagi na stan zdrowia w przyszłości może mieć problemy z zatrudnieniem, ma też świadomość, że w przyszłości czeka go pogorszenie stanu zdrowia w aspekcie ortopedycznym.

Zebrane w sprawie dowody potwierdzają ponadto, że powód wskutek wypadku komunikacyjnego, z uwagi na trwałe uraz kończyny górnej i dolnej, utracił częściowo zdolność do wykonywania każdej pracy zarobkowej. Dysfunkcje w zakresie narządów ruchu czynią z niego pracownika „niepełnowartościowego”. Urazy doznane w wypadku pozbawiły powoda nie tylko możliwości wykonywania każdej pracy, ale również w bardzo młodym wieku ograniczyły jego perspektywy życiowe.

Powyższe okoliczności definiujące rozmiar doznanej przez powoda krzywdy uzasadniają przyznanie powodowi z tego tytułu zadośćuczynienia łącznie w kwocie 100.000 zł, a w konsekwencji zasądzenie na rzecz powoda z tego tytułu kwoty 87.000zł, po zaliczeniu już wypłaconej kwoty 13.000zł. Tak ustalone zadośćuczynienie będzie kompensowało powodowi już doznane krzywdy psychiczne i cierpienia fizyczne oraz te, które odczuwał będzie w przyszłości.

Odsetki od zasądzonej w wyroku kwoty zadośćuczynienia przysługują powodowi od dnia 18 marca 2012 r., tj. po upływie 30 dni od doręczenia pozwanemu odpisu pisma strony powodowej z dnia 13 lutego 2012 r., którego doręczenie nastąpiło w dniu 16 lutego 2012 r., bowiem dopiero w tym piśmie sprecyzowane zostało żądanie i jego wysokość. Podstawę tej części rozstrzygnięcia stanowi art. 817 § 1 k.p.c. oraz art. 14 ust.1 w zw. z art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...) (Dz.U.2013.392 j.t.).

Za zasadę należy bowiem uznać, że jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Jednakże zasada ta doznaje wyjątków, które do końca 2003 r. wynikały z § 32 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, obecnie zaś wynikają z przepisów art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, (...)” W dacie wpływu pisma precyzującego wysokość żądania tj. 16 lutego 2012 r. strona pozwana dysponowała dokumentacją z leczenia powoda, a zatem miała możliwość, i obowiązek dokonania oceny szkody w sposób należyty i rzetelny. Pozwany jako profesjonalista powinien był podjąć działania niezbędne, aby zobowiązanie zostało spełnione w terminie, określonym wyżej powołanymi przepisami. Nie można również nie zauważyć, że przyznana powodowi przez pozwanego tytułem zadośćuczynienia po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego kwota jest rażąco zaniżona, wręcz symboliczna.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił art. 98 k.p.c. Powód wygrał proces, a zatem pozwany został obciążony kosztami zastępstwa procesowego (3.600 zł) i opłatą od pełnomocnictwa (17 zł), a także poniesionymi przez powoda kosztami w postaci części opłaty od pozwu (2.000 zł) i zaliczki na opinię biegłych (600 zł i 400 zł). Według zasady odpowiedzialności za wynik postępowania, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167 poz. 1398 z póź. zm.), rozliczone zostały również wydatki, które na czas procesu wyłożone były przez Skarb Państw (154,57 zł + 164,52 zł + 100 zł) i nieuiszczona część opłaty od pozwu (2.350 zł).

W apelacji pozwany (...) w W. zaskarżył wyrok w części zasądzającej zadośćuczynienie ponad kwotę 75.000 zł oraz odsetki ustawowe za okres poprzedzający datę wyrokowania i rozstrzygającej o kosztach. Pozwany zarzucił w apelacji:

1. Naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, prowadzące do ustalenia, że należne powodowi zadośćuczynienie powinno wynosić 100.000 zł mimo, że powód jest

obecnie samodzielny, nadal pracuje jako ochroniarz, nie ma orzeczonej całkowitej ani częściowej niezdolności do pracy zarobkowej, a według opinii biegłego psychologa rokowania co do stanu psychicznego powoda są pomyślne;

2. Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię i przyznanie powodowi tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, zamiast odpowiedniej do doznanej krzywdy, kwoty rażąco wygórowanej.

We wnioskach apelacji pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części (co do kwoty 25.000 zł) oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył co następuje:

Apelacja pozwanego (...)

w W. na uwzględnienie nie zasługuje.

Zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów postępowania, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. nie został przez apelującego skutecznie postawiony. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. określa zasady oceny dowodów przez sąd

i może zostać naruszony w wyniku nieuwzględnienia przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego i całokształtu zebranego materiału dowodowego, a w konsekwencji błędnego uznania, że przeprowadzony w sprawie dowód ma moc dowodową i jest wiarygodny albo że nie ma mocy dowodowej lub nie jest wiarygodny. Jednakże zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wskazania przez skarżącego konkretnych zasad lub przepisów, które naruszył sąd przy ocenie poszczególnych, określonych dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, LEX nr 174185; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2004 r., V CK 398/03, LEX nr 174215).

Pozwany w związku z zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w ogóle

nie odniósł się do oceny dowodów przez Sąd, nie wskazał, które z nich zostały ocenione z naruszeniem reguł logicznego rozumowania czy zasad doświadczenia życiowego, nie wywodził by Sąd nie odnosił oceny poszczególnych dowodów do całości zebranego materiału. Nie wykazywał aby ustalenia Sądu w zakresie rozmiaru krzywdy jakiej powód doznał w wyniku wypadku drogowego z dnia 25 marca 2008 r., w jakiegokolwiek części, nie miały potwierdzenia w zebranych materiale, były sprzeczne z nim. Przedmiotowy zarzut stanowił jedynie wyraz stanowiska strony pozwanej, które nie poddawało się ocenie według wypracowanych w orzecznictwie zasad stosowania art. 233 § 1 k.p.c., i które w istocie odnosiło się do prawidłowości zastosowania przez Sąd Okręgowy w ustalonym stanie faktycznym art. 445 § 1 k.c., a więc przepisu prawa materialnego.

Tym samym podstawę oceny kolejnego zarzutu apelacji, zarzutu naruszenia prawa materialnego, tj. art. 445 § 1 k.c., stanowił ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny, który Sąd Apelujący podziela i przyjmuje za własny. Ocena ta zaś nie potwierdza zarzutu apelacji co do niewłaściwej wykładni art. 445 § 1 k.c. przez Sąd, jak i nie uzasadnia wniosku o niewłaściwym zastosowaniu tego przepisu przez Sąd do ustalonego stanu faktycznego.

Przepis art.445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. stanowi, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia czynem niedozwolonym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Użyte w art. 445 § 1 k.c. pojęcie odpowiedniej sumy ma charakter niedookreślony, ponieważ szkoda niemajątkowa na osobie (krzywda), której naprawieniu zadośćuczynienie pieniężne służy, również jest trudna do ścisłego wyliczenia. W związku z powyższym w judykaturze wskazano kryteria, którymi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia. Treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Okręgowy kryteria te w ich najistotniejszej części miał na względzie, co czyni nietrafnym zarzut naruszenia art. 445 § 1 k.c. poprzez jego błędną

wykładnię. Tym bardziej, że w apelacji nie wskazano jakie, przyjęte bądź pominięte przez Sąd kryteria ustalania wysokości zadośćuczynienia, miałyby zarzut ten uzasadniać i dłaczego.

Zaś Sąd Okręgowy niewątpliwie uwzględnił kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia, której realizacja wymaga by zadośćuczynienie przyznane pokrzywdzonemu przedstawiało jakąś odczuwalną ekonomicznie wartość, a nie stanowiło zapłaty symbolicznej, ma bowiem przywrócić poszkodowanemu równowagę emocjonalną naruszoną przez doznane cierpienia. Sąd miał też

na uwadze, że potrzeba powołania się przez sąd przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na potrzebę utrzymania jego wysokości

w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia. Przyjął, że zadośćuczynienie z uwagi na swój kompensacyjny charakter ma być "odpowiednie" do doznanej krzywdy,

a tę określa się przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy,

w szczególności wieku poszkodowanego, rozmiaru jego cierpień fizycznych

i psychicznych, ich intensywności i czasu trwania, nieodwracalności następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpeccenie), rodzaju wykonywanej pracy, szans na przyszłość, poczucia nieprzydatności społecznej, bezradności życiowej oraz skutków uszczerbku zdrowia na przyszłość. Ponadto zadośćuczynienie winno mieć charakter całościowy, a zatem obejmować zarówno cierpienia fizyczne i psychiczne już doznane i czas ich trwania, jak i te, które zapewne wystąpią w przyszłości. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r. I CK 131/03 LEX 141820; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2008 r. IV CSK 243/08, LEX nr 590267; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 r. V CSK 245/07, LEX nr 369961; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2001 r. III CKN 427/00, LEX nr 52766; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2008 r. II CSK 536/07, LEX nr 461725; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2008 r. IV CK 357/03, LEX nr 584206).

Odniesienie powyżej wskazanych, wypracowanych w orzecznictwie kryteriów i przesłanek ustalania wysokości zadośćuczynienia do ustalonego stanu faktycznego nie uzasadnia zatem również przyjęcia by przepis art. 445 § 1 k.c. został niewłaściwie zastosowany przez Sąd w ustalonym stanie faktycznym.

Sąd Okręgowy szczegółowo ustalił okoliczności obrazujące rozmiar doznanej przez powoda krzywdy, które stanowiły podstawę faktyczną określenia w zaskarżonym wyroku zadośćuczynienia należnego powodowi. Określił rodzaj i rozległy rozmiar doznanych przez powoda w następstwie wypadku drogowego z dnia 25 marca 2008 r. uszkodzeń ciała, cierpienia fizyczne i psychiczne związane z doznanymi urazami, ich kilkumiesięcznym leczeniem a następnie rehabilitacją. Uwzględnił też młody wiek powoda w dacie wypadku oraz trwale skutki urazu i ich negatywny wpływ na aktualne i przyszłe funkcjonowanie powoda w życiu prywatnym, rodzinnym i społecznym. W szczególności miał na uwadze opóźnienie zakończenia nauki na etapie licencjatu oraz przerwanie dalszej kontynuacji nauki, ograniczenie w możliwościach wyboru wykonywanej pracy zarobkowej z uwagi na trwałą niepełną sprawność lewej kończyny górnej i lewego barku oraz prawej kończyny dolnej, oszpeccenie ciała, konieczność pozostawania przez resztę życia pod kontrolą lekarską, stałego poddawania się rehabilitacji i konieczność pogodzenia się z przyspieszonym pogłębianiem się zmian zwyrodnieniowych, nawracającymi dolegliwościami bólowymi.

Apelujący w przeciwieństwie do Sądu nie uwzględnia całościowego charakteru zadośćuczynienia, odwołuje się jedynie do niektórych okoliczności związanych z doznaniem przez powoda urazem. Mianowicie podkreśla powrót powoda do pracy zarobkowej, pomijając cały wcześniejszy okres od dnia wypadku do czasu powrotu powoda do pracy i wszystkie ustalone przez Sąd Okręgowy negatywne następstwa wypadku jakie dotknęły powoda, także co do możliwości wyboru rodzaju pracy zarobkowej. Apelujący podkreśla też pozytywne rokowania co do stanu psychicznego powoda, pomijając, że według opinii biegłego psychologa, na którą się powołuje, stwierdzone u powoda pourazowe zaburzenia stresowe trwały do 2 lat po wypadku i istotnie obniżały sprawność psychiczną powoda, a tym samym zdolność radzenia sobie w nowej sytuacji życiowej.

Fakt, iż pozwany odwołuje się jedynie do nielicznych, wybranych przez siebie okoliczności, pomijając ustalony przez Sąd Okręgowy cały zindywidualizowany zespół okoliczności, które zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa

winy stanowić podstawę określenia wysokości zadośćuczynienia, skutkuje niemożnością uznania niewłaściwego zastosowania art. 445 § 1 k.c. Nie uzasadnia bowiem postawienia Sądowi zarzutu rażącego zawyżenia przyznanego powodowi zadośćuczynienia w następstwie oczywistego naruszenia zasad jego ustalania. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2005 r. II CK 771/04, LEX nr 603857; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2002 r. I CKN 564/00, LEX nr 1172454). To apelujący, domagając się obniżenia przyznanego powodowi zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, w przeciwieństwie do Sądu, nie bierze pod uwagę wszystkich istotnych kryteriów rzutujących na tę formę rekompensaty szkody.

W ustalonych okolicznościach przyznane powodowi zadośćuczynienie, łącznie w kwocie 100.000 zł, nie może zostać uznane nieodpowiednie do ustalonego rozmiaru krzywdy doznanej przez powoda, przy uwzględnieniu całościowego i kompensacyjnego charakteru zadośćuczynienia.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).